

Hví fáa fólk krabbamein?

Kemur hin sjúki ikki í viðgerð, kunnu krabbakyknurnar við tíðini veksa seg inn í nærliggjandi gøgn. Sleppa sjúku kyknurnar at blóði ella gróðrarvatni, kunnu tær ferðast runt í likaminum og seta seg niður og veksa í øðrum gøgnum



Krabbamein er sjúka í kyknunum, har kyknur byrja at veksa og deila seg uttan tamarhald, mál og mið

Vilmund Jacobsen

Nógvar orsökir eru til krabbamein. Læknaheimurin veit at siga, at okkara lívsstíllur og tað umhvørvi, vit liva í, hava ein leiklut.

Okkara arvaeginleikar kunnu hava týðning fyri at menna krabbamein, eins og lívfrøðiligar orsökir, eitt nú ávís hormonir, kunnu spæla inn.

Ofta er talan um samspæl millum fleiri orsökir.

Granskarar skilja ímillum próvfastar orsökir til krabbamein og vælgrundaðar illgrunar.

Spyrt tú um ráð, kunnu lækna fortelja tær, hvat tú sjálv/-ur kanst gera fyri at minka um vandan fyri at menna krabbasjúku.

Granskarar um allan heim gerast hvønn dag klókari upp á, hví vit menniskju kunnu fáa krabba, og granskarar vita eisini meira og meira, hvat menniskju sjálvi kunnu gera fyri at minka um vandan fyri krabbasjúku.

Royking, rúsdrekka og UV-stráling eru nakrar av orðkunum, sum granskarar við vissu vita kunnu vera orðkin til, at vit fáa krabbamein.

Læknaheimurin tosar um vælgrundaðan illgruna, tá granskningarúrslit hava víst, at møguligur samanhangur er millum ein ávísan vandatátt og menning av krabbameini. Hetta merkir, at granskast skal meira í samanhanginum, áðrenn lækarnir eru heilt visir í hesum.

Tað finnast fleiri enn 200 sløg av krabbameini, og ofta er orðkin sum áður nevnt eitt samspæl millum lívsstíl, arvaeginleikar og umhvørvi.

Aktiviteturin hjá hvørjari einstakari kyknu verður stýrdur av arvatilfeinginum í kyknukjarnuni. Verður arvatilfeingið løstað, kann viðfødda eftirlitið av kyknudeiliginum gerast oyðilagt. Vanliga verða oyðilagdar kyknur beindar burtur av immunverjuni í kroppinum.

Men, um likamið ikki megna hetta, kunnu kyknurnar menna krabbamein.

Uttan mál og mið

Krabbamein er sjúka í kyknunum, har kyknur byrja at veksa uttan tamarhald, mál og mið.

Likamið er samansett av miljardum av kyknunum, og alla tíðina verða gjørdar nýggjar kyknur, sum koma í staðin fyri tær, sum vera oyðilagdar ella eru slitnar upp.

Kyknur, ið eru, sum tær eiga at vera, býta seg vanliga uttan trupulleikar, men feilir kunnu henda sum gera, at kyknurnar býta seg ov ofta.

At kyknur býta seg ov ofta er eisini vanligt og visir seg ofta aftur sum ein lítill og góðkynjaður knútur onkrastaðni á kroppinum.

Verður ein vevnaðarsýnslutur tikin av góðkynjaða knútinum og hugt verður at kyknunum í einari sjóneyku, síggja kyknurnar vanligar út, men í slíkum føri eru tær bara ov nógvar í tali.

Góðkynjaðir knútar spreidda seg ikki og skulu ikki blandast saman við krabbameini. Teir kunnu hvørva av sær sjálvum ella vera sitandi, har teir hava sett seg.

Men, góðkynjaðir knútar kunnu eisini gerast so stórir, at teir gerast ein plága, og í slíkum føri er vanligt, at teir verða tiknir.

Tá alt er, sum tað annars eigur at vera, lekjast sár, blóð, húð og slímhinur endurbyggjast, so øll kropsheildin verður viðlíkahildin og veksur.

Øll gongdin verður neyvt stýrd av ílegunum ella ættarbreðginum hjá kyknunum.

Umráðandi at fáa viðgerð

Í einum illkynjaðum knúti eru kyknurnar ikki vanligar. Her hava tær býtt seg ov ofta og hava skapt ein knút. Harafturat er hendur ein meira álvarsamur feilur í ílegunum ella arvaeindunum hjá kyknunum, sum broytir skap og útsjónd. Hetta verður rópt undanstig til krabba-

mein.

Meðan vanligar kyknur gera sjálmorð, um tær gerast sjúkar, halda krabbakyknurnar fram við at liva og skapa nýggjar krabbakyknur.

Kemur hin krabbasjúki ikki í viðgerð, vilja krabbakyknurnar við tíðini veksa seg inn í nærliggjandi gøgn.

Um krabbakyknur sleppa at blóði ella gróðrarvatni, kunnu tær ferðast runt í likaminum og seta seg niður og veksa í heilt øðrum gøgnum enn teimum, sum vóru í námindi av, har krabbakyknurnar byrjaði.

Men, sjúklingurin hevur framvegis sama slag av krabbameini, sum viðkomandi hevði, tá sjúkan byrjaði.

Krabbakyknur, sum ríva seg leysar, kunnu savnast og gera skaða aðrastaðni í likaminum.

Kelda: www.cancer.dk